

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—
Fél évre 10—
Negyed évre 5—
Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetéseket jutányosan vállaltunk.

Nyilvánter költsége 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadóhivatal:
STRAUSZ SÁNDOR.

Békét akarunk!

A negyven hónap óta tartó háború meggyőzte az emberiséget, hogy ágyuszóval nem lehet, nem szabad vitákat eldönteni.

Napról-napra nő azoknak a száma, akik a kardot nem ismerik el mindenhatónak a nemzetek létének biztosítására, akik inkább mindent a nemzetek szellemi erőinek mozgósításától várnak. Ezeket az erőket tartják alkalmasnak arra, hogy a belpolitikai, társadalmi és kulturális feladatok teljesítésével nemcsak segítsék őket a boldoguláshoz, hanem zálogai legyenek annak a tartós békének, mely megóvjá őket kűltámadások ellen is.

A központi hatalmak államférfiai is ezt a meggyőződést vallják a magukénak. Nem vonakodnak attól, hogy a nemzetközi bíróság eszméjét elfogadják, abban a feltevésben, hogy ezáltal sikerülni fog a felmerülő vitás kérdéseket békésen elintézni és nem lesz szükséges védelem kedvéért fegyvert ragadni. Már ezzel is tanujelét adták békekészségüknek és azt kellene hinni, hogy ezzel lehetetlenné teszik a háborus uszítóknak azt az okoskodását, hogy a háborút időtlen ideig ki kell nyújtani, hogy a vége tartós béke legyen.

De a központi hatalmak vezetői békekészségük bizonyításában még tovább mentek. Többszörösen kijelentették, hogy hajlandók az ellenséggel a békéről tárgyalni. Ezt az antánt államférfiai komolyan nem vették, mert komolyan venni nem akarták. Egyszerűen eselőségáznak nevezték. Folyton azt hangoztatták, ha mi olyan nagyon akarjuk a békét, úgy ne tartunk véka alatt a hadicéljainkat, hanem közöljük velük minden köntőrfalazat nélkül. Anglia különösen arra volt kíváncsi, visszaadja-e Németország Belgiumot?

Magában véve anélkül ama kívánsága, hogy hadicéljainkat megismerjék, nem volna különös, ha az antánt is késznek nyilatkozott volna a maga hadicéljait is velünk tudatni. De ebben a tekintetben az igazi köntőrfalazat mindig csak náluk lehetett tapasztalni. Mert ugyan ki vehette komoly hadicéljának, hogy országainkat fel akarják darabolni, pozdorjává süzni — az antánt szerint — azért, hogy felszabaduljunk? Ki hiheti el, hogy ilyen alapon a zöld asztal mellé lehessen ülni békéről tárgyalni?

Antánték követelése, hogy ismertessük hadicéljainkat ily körülmények között nagyon furcsa. Mondjuk meg, mi mindent adunk nekik, de ők még azzal sem bíztanak, hogy erre egyáltalán válaszolni fognak, nem fogják megmondani — nem azt, hogy mit kapunk mi, — hanem még azt se, mit lesznek kegyesek megengedni, hogy megtartsunk a magunkéba?

Ugy látszik, hogy az ilyen ellenséggel, akit a harctéri helyzet éppenséggel nem jogosít fel arra, hogy békét diktáljon, akinek ugyasólyán összes háborus aktívája, néhány csekélyebb jelentőségű eredményen kívül, nem egyéb nagyon is kétséges reménynél, komolyan szóba elegendni meddő munka.

Ezek után az előzmények után senki sem várhatta, hogy újabb békeajánlattal álljunk elő. Szükség erre annál kevésbé van, mert az egész háború eddigi folyamán még sohasem mutatkozott végleges győzelmünk oly biztosnak, mint most, amikor az orosz-szal megegyezni készülünk és a Keleten levő hadseregeink felszabadulva egyéb frontokon küzdő csapatainkat erősíthetik meg. Ezzel szemben a nagy viz tulsó partján késedelmező, háborút sohasem viselt, nem is látott amerikai hadsereg egyelőre csak arra jó, hogy szaporítsa az antánt reményeit. De hát reményeknek eddig sem érte az antánt hiányát és hozzáértők szak-

véléménye szerint ennek a reménynek sincs biztosabb alapja, mint volt az eddigieknek, melyek közül csak keservesen kevés vált be. Nagyon kérdéses, elég korán érkezik-e az amerikai hadsereg az európai harcokra, ahol mi addigra már döntő győzelmet arathalunk.

Békeajánlatunkat tehát legjobban jellemzi, hogy épp most minden hódításról és hadikárpótlásról lemondó békét ajánlunk az Oroszországgal folytatott tárgyalások kapcsán és noha az antánt viselkedésével erre jogot nem tarthatna, mégis megjelöltük békeleltételeinket. Oly pontosan, olyan határozottsággal — és tegyük hozzá: annyi előzékenységgel is, — amint azokat meg lehet jelölni még a békétárgyalás előtt. Minden fővonása a kötető békeszerződésnek meg van adva, — részletkérdések a tárgyalások elé tartoznak.

Lloyd Georget, Wilsont és Clemenceaut szónoki sikereik legszebb frázisaitól fosztottuk meg ezzel. Nem marad nekik más hátra, mint békejobbót nyújtani, vagy vállalni a felelősséget a további ok- és céltalan embermészárlásért.

A hadi szerencsétlenek segélyezése.

A háború rokkantjainak, özvegyeinek és árváinak segélyezésére megindult mozgalom hamar akcióképes lett. Az Újév napján egybehívott nagyarányú értekezlet által megválasztott nagybizottság e héten megtartott gyűlésén megalakult, mint a Csáktornyai hadi rokkantak, özvegyek és árvák gyámoltó bizottsága.

Ezzel az ige testet öltött, az eszme legott szárnyra is kelt. Megindultak a szívek ott a helyszínen azonnal s a csáktornyai hadiszerencsétlenek gyámoltására és állandó segélyezésére megalakult bizottság jelenlévő

A honszerelem lángja.

— Jelenet a harctéren. —

Írta: Zombory Gyula.

Fenn a hófedte tetőkön
S alatta a sík mezőkön
Emberirtás folyik nagyban,
Minden: sárban, vízben, fagyban — —
Ódofenn az ágyúk tüze,
Itt lenn a karok ereje
Intézik a sikereket,
Pasztilják a százezeket.
Akit golyó, bomba talál
Karijára ölti a Halál
S vízi oda, hol a csendet
Nem zavarják ágyú s puskadörrenések.

A tér sebesülttel tele
Mindnek vért harmatoz sebe,
Gyalogfenyő havas bokra
Dért hullat a homlokukra,
Csititgatja a lázt egyre — —
Jól esik a vérző sebre,

Megfagyaszítja, megdermeszti — —
Jégbarokkal beheszíti — —
Álom jön tőle a szemre
S dőlnek szerte, ki amerre — —
A fatetőn hollók, varjak
— Talán ezeken is vannak — — —
Ahogy ezt a képet látják:
•Kár! Kár!• mondják

— — Egy utszélen két sebesült; szembe ülnek,
Mind a ketten tátongó nagy sebet kötnek,
Egyik magyar, másik muszka, ellenségek
S im' a közös bajban szépen összeférnek.
— Mondd csak bajtárs — szól a magyar [bensőséggel,

Mért nem áldott meg Uristen vítésséggel?
Sokan vgytok s csak férfiak ti is, mint mi,
S még sem bírtok a harctéren boldogulni.

Nagyt sóhajt rá a muszka s kis vártatva,
Fájdalmasan ilyen szókra nyílik ajka:
— Látod bajtárs, a te hazád a szabadság [szép hazája
Népeivel együtt érez, sir és örül a királya,

Tiszteességes korlátok közt független ott minden [polgár,
Szabadon tess, szabadon megy, szabadon jár.
Ott a haza a tiétek, őseitek hagyták rátok,
Itt minálunk úgy öröklék egymástól a fehér cárok.
Az a föld is, melyet turunk, addig mienk, meddig [hagyják
S ha kegyurunk jónak látja, vagy ha megunt, [másnak adják.
Mit védjük hát azt a földet, hol mienk csak a [temető?
Ostorcsapás, rabszolgaság nem buzdít, nem lelke [sító
Akár nyertünk, akár veszünk, helyzetünkön nem [segíthet,
Ezért biztos fölöttünk a győzelmetek a vertek [minket.
Tinálatok honszerelem, a mi lángot ad a szívnek,
Minket harcba kancsuka és Sziberia félsze visznek.
Szava elhalt . . . és a magyar szájalommal né- [zett rája,
Azután meg eltemette
S vértől piros havat hintett a sírjára.

tagjai a régiónsótt gyűjtőívén egy csapásra 8500 koronát jegyeztek.

Le a kalappal a bizottság tagjai előtt! Majdnem példanélkül való eset ez a város történetében, hogy ugyazólván egy pillanat alatt valamely jétékony célra ekkora összeg előteremtődött volna!

Fényes auspiciumok mellett indul meg tehát a mozgalom. Ez az első intradára történeti felbuzdulásra összejött összeg hatalmas lendületet fog adni a további akciónak.

A lélekemelő kezdet bizos záloga a gyűjtés további sikerének. Mert ha maga a bizottság ily komoly megértéssel fogja fel megbízatását s példaadó érzéssel teljesíti azt: lehetetlen, hogy Csáktornya városának mindenkor hazafiasan gondolkozó és humánusan érző közönsége csak egy percig is mérlegelje kötelelességeit, melyekkel a háború szerencsétlenjeivel szemben tartozik.

A négy évig tartó háború nagyon sokat változott ki. Hatalmas anyagi és példanélkül való vérdózatot kívánt meg a nemzetől. A magyar nemzet teljesítette mindakettőt fontoltság és zúgolódás nélkül. A Haza oltárára lelkesedéssel hordta nagy áldozatait. Fiai feltartóztatatlannul rohantak és rohannak az ellenség ellen. A világ kénytelen a magyarsággal, mint a világháború egyik legfontosabb tényezőjével foglalkozni. A magyar honvéd vitézsége fogalommalá nőtte ki magát a világháború pusztító, romboló küzdelmeinek forgatagában.

De kiváltott ebből kifolyólag mérhetetlen nyomort is. Vértel veszteségeinken föltül a sok rokkant s még több özvegy és árva jelzi a világháború szívét, lelket marangoló pusztítását. Együttal azonban a tartozó kötelelességet is, mely a háborúnak eme szerencsétlenjeivel szemben az élve és itthonmaradottakra háramlik.

Ezek a szerencsétlenek kétszeresen számalraméltók. Szerencsétlenek, mert munkaképtelenné váltak vagy támasz nélkül maradtak. De szerencsétlenek, mert a Haza tette őket szerencsétlenné. Igaz, hogy a Haza ezt a legszentebb áldozatot minden polgárától megkövetelheti, meg is hozza bárki is. Viszont azonban a Hazát alkotó, itthon maradt polgárságnak leghumánusabb teendője, hogy az áldozatokból kifolyólag rokkantá vált és támasz nélkül maradt polgártársainak hóna alá nyuljon, feleldesse velök a nagy veszteségeket s hálálja meg a támogatással a vitézek küzdelmeit, melyekkel nemcsak a Hazát megvédelmezték, de az itthonmaradottnak a Hazát biztosították is.

Ehhez azonban pénz, pénz és sok pénz kell! Hatalmas tókéat kell gyűjtenünk, hogy annak kamatjaiból az áldozatokat támogassuk. Ezt azonban csak akkor tehetjük meg, ha mindenki tehetsége szerint mehozza az áldozatot. Nem tehetsége szerint, tehetségén felül! A harctéren harcolók is megfeszítéssel teljesítették kötelelességeiket. Félretéve minden egyebet, bár megfeszítéssel, de rakjuk össze koronáinkat mi is. A gazdagabb többet, a szegényebb kevesebbet, de mindenki mindenesetre annyit, hogy mielőbb együtt legyen az alap, mely a gyámolításhoz és állandó segélyezéshez szükséges.

S amikor ezt tesszük, ne feledjük, hogy adományainkkal nem jétékonyoságot gyakorlunk, de leghazafiasabb kötelelességeinket teljesítjük. Koldusbot helyett kenyeret nyújtunk a rokkantnak, üres vigasztalás és számalozás helyett biztos megélhetést biztosítunk a megtört hadi özvegyeknek és támaszra szorult ártatlan árváknak.

Számlálunk rá, hogy mindenki ott lesz a tettek asinhelyén. Meg vagyunk győződve hogy Csáktornya polgársága újból féi nyes bizonyítékát fogja adni hagyományos hazafiaságának s annak is, hogy nemcsak szíve van, de megérzi a kellő pillanatot is, amikor valamit tenni, amikor kétszeresen tenni kell.

Ez a pillanat most is itt van. Ne maradjon ki tehát senki, hogy a szerencsétlenek között se legyen egyetlen egy sem, akiről Csáktornya polgársága ne gondoskodnék! Mert ez a legkevesebb, amit értök tehetünk!

Gyűjtés a hadi rokkantak, özvegyek és árvák alapjára.

A fenti cím alatt megalakult nagybizottság a gyűjtés céljából a következő gyűjtési felhívást bocsátotta ki Csáktornya hazafias közönségéhez:

»Romlásunkra törő ellenségeink ide s tova négy éve erőlködnek, hogy minket megsemmisítsenek; de a magyar hősök vitézségén megtörik minden rohamuk.

Nem hősök ezek többé, hanem félistenek, kiket végtelen hódolat és tisztelet illet; akiknek határtalan, soha meg nem szűnő hálálva és kegyelettel tartozunk.

Emeljünk tehát méltó oltárt ezeknek a félisteneknek; gyűjtsünk hatalmas alapot az elesett hősök özvegyeinek és árváinak segélyezésére, a visszatérő rokkantak állandó gyámolítására.

Csáktornya minden lakosa lelkesedéssel és örömmel fog áldozni a honszeretet oltárára.

Áldozzon a szülő, a gyermek, gazdag, szegény, mindenki, tehetségéhez mérten!

Csak így gyógyíthatunk be minden sebet, így törünk le minden könyvet. Nem lennének méltók a hősökhöz, kik érettünk vérezték; a nagy korhoz, melyet megértünk: ha a hívó szózatot meg nem hallanók, ha szívünket meg nem hallgatnók.

Adakozzunk gyorsan, hogy a fájó sebek gyógyításához, omló könyvek felszárításához minél előbb hozzáfoghassunk!

Isten áldása kísérje Csáktornya nemes közönségét!

Csáktornya, 1918. január 24-én.

Csáktornyai hadi rokkantak, özvegyek és árvák gyámoltató bizottsága.

Az alapra eddig a következők adakoztak:

Antonovics József Csáktornya	500 K
Benedikt Béla	500
Dénes Béla	25
Fejér Jenő	25
Graner Miksa	300
dr. Grünwald Illés	50
Hajas József	300
dr. Hájós Ferenc	500
Heilig József	500
Hirschmann Adolf	300
Hirschmann Leo	400
Löbl Rezső	300
Lukács József	25
Maszták József	100
Mayer Herman	500
Mózes Bernát	400
Neumann Vilmos	500
Pataky Kálmán	50
Pálya Mihály	100
Rosenberg Rikárd	400

Scheffer Rezső	500
Székely Vilmos	400
Tóth István	200
dr. Wolf Béla	50
Wollák Rezső	500
Zrínyi Károly	50
Magyar Bank igazg. Budapest	1000
Összesen	8475 K.

(Folyt. köv.)

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadségélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K.

Az öreg népfelkelő...

*Patak vizben, térdig állva
— Üss már haja, üss szakála —
Áll egy öreg, bús vitéz.
A napsugár táncol rajta,
Arca ráncos, öreg fejta,
Erős, dolgos még a kés.*

*Lehajol a piszkos vízbe,
Most mosakszik első isbe
Ilyen furcsa fürdőn ő.
Tegnap jött fel a harctérre
Felsajog még satve vére,
Eszébe van gyermek, nő.*

*Lecsurog a víz az arcán,
S mint felszárad a nap csókján
Gyepre dül le az öreg.
Kemény satve meg-megdobban
S ráncos arcán egyre jobban
Előbújnak a könyvek.*

*Bánatában, mit is tegyen
„Az Úr neve áldott legyen”
Sóol az öreg s imát mond.
Feledve lesz minden könyve
— Lám mit tess az imakönyve —
Megnyugvássá lesz a gond.*

Orosz front, 1917.

K. F.

— **Halálozás.** Egy érdemes polgára Csáktornya társadalmának dült ki; id. Morandini Bálint magánzó hunyt el f. hó 21-én munkás életének 83 ik évében, a Csáktornya melletti Szentilonán. Morandini Bálint a 60-as években szakadt Csáktornyára Olaszországból, ahol mint építész csakhamar széleskörű tevékenységet fejtett ki. Morandini Bálint a közügyek terén is sokat tett. Mint a tűzoltóegyesület alparancsnoka érdemeit szerzett. A tűzoltószertár mászó- és figyelőtornyát saját költségén ő építtette. De maradandóbb emlékeket hagyott hátra, mint a szépítő egyesület elnöke, mely minőségében, megalakulásától fogva, 1894 óta, nagy tevékenységben volt majdnem két évtizeden keresztül. A város rendezése és befásítása az ő elnöksége alatt történt. A Rákóczi, Széchenyi-, Jókai-, Vaspálya-utcák szabályozása, járdákkal való szegélyezése az ő nevéhez fűződik. Az is érdemei közé tartozik, hogy vele jött rokonságának családjai már teljesen megmagyarosodtak, azok itt teljesen gyökeret vertek. Morandini Bálintot nagy közönség részvételével e hó 23-án temették el Drávaszentmihályon, ahol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. Elhunytáról a Muraközi Takarékpénztár külön gyászjelentést adott ki, melynek hosszú időközön át igazgatója volt. Nyugodjék békében!

— **Gyászhir.** Gerstmann Lipót a volt „Olthon” kávéház tulajdonosa e hó 22-én 72 éves korában elhunyt. 24-én temették el. Nyugodjék békében!

— **Nagylelkű adomány.** Egy magát megnevezni nem akaró csáktornyai régi polgár Csáktornya nagyközség szegényalap javára egy db. 2000 K azaz kétezer K-ás 5 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ -os hadikölcsön kötvényt (1918. év június 1-1-től esedékes szelvényekkel) adományozott, melynek kamatai az adományozó óhaja szerint minden év január hó első napján valláskülönbőség nélkül Csáktornya nagyközség szegényei között lesznek kiosztandók. Ezen kívül a községi szegények közötti azonnali kiosztásra 100 K azaz száz K-át is ajándékozott. Amikor a magát megnevezni nem akaró régi városi polgártársunknak a városi szegények iránt tanúsított ezen nemes lélekbeli fakadó áldozatkészségét, mely a szegények, elhagyottak könnyeit lesz hivatva mindenkor felszártani, a nyilvánosság terére hozzuk, egyúttal fogadjuk jó szíve sugallatából tett s polgártársai előtt oly kedves adományért a legmelegebb köszönetet. Csáktornya nagyközség elöljárósága.

— **Köszönetnyilvánítás.** Koszorumegváltás címén id. Morandini Balint elhalálozása alkalmából a gyászoló család 400 K-át, a »Muraközi Takarékpénztár R. T.« pedig 200 K-át küldött a csáktornyai szegények közötti valláskülönbőség nélküli kiosztásra. — Hajas József helybeli lakos a községi szegények javára 100 K-át adományozott. Mindezen becses adományokért Csáktornya nagyközség elöljárósága ez uton mond hálás köszönetet.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, néhai Dergovics György hodosányi áll. iskolai tanító özvegye, Molnár Irma urasszony 1. hó 22-én rövid szenvedés után Mura-szentmártonban elhunyt. Temetése folyó hó 24-én délután fél 3 órakor nagy részvét mellett volt. Az elhunytat Irénke leánya és a rokonság gyászolja. Legyen áldott emléke!

— **Tavaszi télben.** A kemény zord idő, havazás, esőzés, tomboló szél után egész tavasziasra fordult az időjárás. Legalább is két hónappal ugrott a természet, annyira felmelegedett az idő. Van is hatása a nap melegítő erejének. A hó teljesen eltűnt, nyomában a hóvirág jelentkezett. A gyümölcsfák pedig virágozni kezdenek. Szeszélye a természetnek, mely tömérdék bajt hordozhat méhében!

— **Köszönetnyilvánítás.** Beszterczey Gáborné 50 K-t küldött be Lugosról a Csáktornyai Keresztény Jótékony Nőegyletnek; Gold Ferencné pedig 25 K-t adományozott az Izr. Nőegyletnek. Az adományokért köszönetet mondanak az elnökségek.

— **A hadirokkantak stb. bizottságának megalakítása.** A hadirokkantak, özvegyek és árvák gyámoltása céljából Újvére összehívott értekezlet által megválasztott nagybizottság f. hó 24-én d. u. tartotta meg alakuló gyűlését Csáktornyan, a városháza termében. A gyűlés Zrínyi Károly előterjesztésére megválasztotta az elnököt, a tiszlikart és a végrehajtó bizottságot. Elnöknek dr. Hajas József orsz. gyűlési képviselőt választották meg, aki az elnökséget vállalta. Társelnök Wollák Rezső ügyvéd, ügyvezető igazgató Zrínyi Károly tanítóképző-intézeti igazgató lett. Jegyzőnek Brauner Lajos áll. isk. tanítót, pénztárosnak Petrics Ignác városi pénztárost kiáltották ki. A végrehajtó bizottságba választottak: Bertin Agoston, Dénes Béla, Fejér Jenő, Heilig József, Hirschmann Leo, dr. Isóó Viktor, Kayser Lajos, Mózes Bernát, Pataky Kálmán, Pálya Mihály,

Szilágyi Dezső, Sáfrán K., Tóth István, Wollák Rezső. Hosszabb eszmecserében, melyben majdnem minden biz. tag részt vett, Benedikt Béla indítványára elhatározták, hogy csak Csáktornya rokkantjai, hadi özvegyei és árvái részére gyűjtenek, a hősköz szobrának megörökítésére pedig utóbb indítanak mozgalmat. Ezért a bizottság Csáktornyai hadi rokkantak, özvegyek és árvák gyámoltó bizottsága címét vette fel. Ezek után a bizottság elhatározta, hogy gyűjtést indít, gyűjtőleveket bocsát ki, melyeket Csáktornyan kívül is elhelyez. A beérkezett pénzdományok hétről-hétre a »Muraköz«-ben közöltetnek. Az adományok Petrics Ignác pénztárosnak küldődnek be. Egyben kimondta a bizottság, hogy a viszonyok esetleges változásával a fennmaradt gyűjtött összeget később meghatározandó célra fordítja. A gyűjtés támogatására a bizottság multság rendezését is tervezi. A bizottság jelenvolt tagjai az alakra 8475 K-t jegyezték.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Vöröskereszt csáktornyai fiókegyete által folyó hó 16-án rendezett jótékony célú mozielőadásához a termet s villamvilágítást a Gözmalom és Villamtelep igazgatósága, az előadás technikai lebonyolítását Hirschler Emil villamtelepi löszrelő úr teljesen díjtalanul bocsátották a Vöröskereszt rendelkezésére, Lengyel Böske pedig ugyancsak díjtalanul teljesítette a pénztárnoknői teendőket, miért is úgy a Villamtelep igazgatóságának, mint Hirschler Emil úrnak valamint Lengyel Böske kiaszony-ez úton is hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Adományok öz. Bors Istvánné részére.** Lapunk múlt számában közölt kérésünknek szép eredménye van. Egymásután jönnek a kegyes adományok a jószívű emberektől a szegény öregasszony részére. Mindjárt vasárnap gyűjtötték a Deutsch-féle vendéglőben 15 K-t, Pollák Henrik Kotorból pedig 6 K-t küldött. Ezeket az összegeket az özvegyhez nyomban eljuttattuk. Tudunkkal azonban legelőbbnyire élelmiszerekkel segítik a szegény elhagyatott aszonyt: lisztet, zsírt, burgonyát, kávé, cukrot küldenek neki tehetségük szerint a nyilvánosság számára névtelen adakozók.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: Szent hallgatás (dráma 4 felvonásban), Ha négyen ugyanazt cselekszik, (vigját. 3 felv.). Jönnek a Vengerkák Pásztor Árpád regénye után. Szenzációs darab.

— **Szabadság a katonadiákoknak.** A hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel és a hadseregparancsnoksággal egyetértőleg elrendelte, hogy a főiskoláknak (egyetemek, műegyetemek, akadémiák, rajztanárképző, hittani intézetek, bányászati és erdészeti főiskola, gazdasági akadémiák, állatorvosi főiskola) azok a hadbavonult hallgatói, akik legalább 2 éve tényleges katonai szolgálatot teljesítettek (ebből legalább hathónapi arcvonalbeli szolgálatuk van, ideértve az ellenség előtt őket ért sebesülést vagy betegség gyógyítási idejét is), vizsgálatuk letétele végett turnusonként és egy ízben f. é. március 1-től illetőleg június 1-től kezdődő 12 heti szabadságot kapnak.

— **Mezőgazdák szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a járási főszoigabirák a hadsereg kötelekében lévő mezőgazdák 20, 30 napos szabadságolása iránt a tél folyamán is tehetnek elő-

terjesztést, de csakis méltányos és kivételes esetekben. A szabadságolás tartamát a parancsnokságok állapítják meg lehetőség szerint.

— **Burgonyarekvirálás Zalában.** A gabonarekvirálással egyidejűleg burgonyarekvirálás is van Zalavármegyében. A közlelmezési miniszter ugyanis Zalavármegyére 500 vagon burgonyának rekvirálását rendelte el. A rekvirálást január 31-én be kell fejezni. Az alispán rendelete értelmében a vármegye területén minden termelő saját terméséből visszatartathat a háziüzükséglet címen a nehéz munkát végző családtagok és ellátandók részére személyenként 200 kg. helyett 120 kg.-ot, illetőleg a hátralévő hét hónapnak megfelelő mennyiséget. A gazdasági cselédek fejkvótája megmarad, de a 15 éven aluli családtagok fejkvótája 135 kilóról 100 kg.-ra szállítatott le. A nem termelők burgonyakvótája változatlan marad.

— **Hirdetmény.** »A Perlaki Takarékpénztár r. t. Perlakon« közölni teszi, hogy a nála elhelyezett betétek után 1918. január 1-től kezdődőleg 3% kamatot tized. Perlak, 1918. január hó. Az igazgatóság.

— **Állandó választmány.** A folyó évi február hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett az állandó választmány folyó évi február hó 4-én d. e. féltizenegy órakor a vármegyeház gyűléstermében gyűlést tart.

— **Ipek lakosságának adománya az özvegyeknek és árváknak.** A montenegrói katonai főkörmányszócsa a napokban 666 koronát és 40 fillért küldött a Hadsegélyző Hivatalnak. Ezt az összeget a csapataink által megszállva tartott Ipek városának lakossága önkéntesen adta össze és a pénz azzal a rendelkezéssel adták át a katonai főkörmányszócsának hogy juttassa a magyar katonák özvegyeinek és árváinak.

— **Lóárverés.** A csáktornyai lókörházban a jövő vasárnap (febr. 1.) d. e. fél 9 órakor 60 db. Kincstári ló kerül eladásra. A lovakat igazolványra készpénzfizetés mellett, kötőfék nélkül adják el. A lókereskedők az árverésből kizáratnak. Ha a ló gadája hibáján kívül 14 napon belül elhulana, a parancsnokság hasonló értékű lóval kicseréli.

Szerkesztői üzenet.

Fájó mult... Nem közölhetjük. Részben nagy terjedelmű fogva, mert három folytatásban kellene közölnünk, másrészt amiatt, mert névtelenül küldte be. Névtelen közleményekért nem vállalhatunk felelősséget. — K. F. Az erdei tél aestetikája. Megérkezett. Jövő számunk hozza.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen férjem elhalálozása alkalmával fájdalomaim elviseeléséhez hozzájárultak, fogadják hálás köszönetem nyilvánítását.

Perlak, 1918. január 24.

Záborszky Imréné

nyug. áll. el. isk. igazgató özvegye.

Szeretettel adományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvettől külnötménye, IV. Vácútcia 38 sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i pouzdajući list za pak
izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna ošna je:

Na čelo leto K 30 —

Na pol leta » 10 —

Na četvert leta . . . » 5 —

Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se poleg pogodbe i ta računaja.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Zapreke pri pogodbi za mir.

Nekoje ruske zemlje k Nemškoj hoćeju spadati. - Kaj veliju naši ablegati od mira? - Vu Austriji i pri nas su socialiste štrajkuvali zbog mira. - Vu Rusiji su još nemiri. - Rus se je svadil s rumunjom. - Rus proti francuzom i englezom. - Rusija vojsku hoće poslati proti Rumunjskoj. - Nemci se nebojiju od američanskih šeregov. - Samostalna magjarska vojska.

Kak stojimo na boju na polju?

(M. J.) Vu Brest Litovsku još trajaju pogodbene razprave. Tak naši saveznikovi, kak ruski izposleniki marljivo delaju, da bi se mir s cim predi sklopiti mogel. Ali zato se ipak mir nemre tak hitro sklopiti, kak bi svi željeli, ar se izposleniki nemreju vu svaćem složiti.

Rus bi hotel, da bi Nemška svoju vojsku odmah još predi, kak bi se pogodbe dovršile, iz onih zemljah vun potegnula, koje je od Rusije odzela. Nemška to neće vćiniti, ar veli, da nekoje ruske zemlje, kak napriliko Kurland, Livland i Riga nećeju više k Rusiji spadati, nego k Nemškoj. Ovih zemljah stanovniki su zvekšinom nemci. Ovi se hoćeju odtrgnuti od Rusije. Ako bi Nemška popustila, onda bi s Rusijom mir od mah sklopljen bil. Ali vu Nemškoj osobito vojnička stranjka od toga neće niti ćuti.

Vu ime naših izposlenikov je grof Czernin minister opet izjavil, da mi nećemo nikaj od Rusije dobiti, ili odzeti, niti pak tatarske stroške, nego samo stalen mir i onda prijateljski susjedni život s rusom.

Vu magjarskom orsaćkom spravišču se je takaj govorilo od sklopljenja mira. Grof Tisza István bivši ministerpredsednik je vu tem mnenju, da se nebi smelo izreći, da nećemo nikaj od onih orsagov, koje smo prevladali, kak napriliko od Rumunjske, pak od Srbije. Barem tuliko zemlje si moramo zadržati, da si moremo granicu, gde je potrebno popraviti, da nebudu mogli naši susedi opet iz lekha vu našu domovinu vdrěti.

Suprot tomu ablegat Holló je vu svojem govoru rekel, da nikaj netrebamo od zeli od naših neprijateljov, nego da moramo sve one zemlje nazaj dati, koje smo od naših neprijateljov osvojili.

Glavni izposlenik Trockij je odputoval iz Brest Litkovca, ar vu Petrogradu ima važne političke posle. Dok on nazaj dojde, dogovori budu dalje trajali med ostalenimi iz posleniki.

Dok se izposleniki vu Brest-Litkovcu pogadjaju, dotičas su vu Beću, vu Wiener-Neustadtu, vu Pragi, vu Gracu i vu Buda-

pešti težaćto i drugi socialiste spravišču držali štrajkuvali i mešariju delali. Na svojih spraviščah su izrekli, da bi se mir bez toga sklopil, da bi kaj odzeli od naših neprijateljov Vu Budapešti su težaki i socialiste 18-ga januara počemši nekoliko dnevih štrajkuvali, spravišču držali i po vucicah s prosećijom hodali, pak za mir krićali. Na vekših vucicah je vojnićto takaj i s mašinastami puškami oboruženo stalo i pazilo, da nebi težaki i drugi socialiste vu stacune drli i druge neredu napravili. Ali do toga nije došlo, da bi se puske potrebuvalu morale, ar su težaki i socialiste mirni bili. Meštarski i drugi težaki su ostavili svoje fabrike, delo su svigdi zapostavili. Gde ove rede pišemo, elektrićne kočije, niti fiakeri nehođiju; novine neizlaziju, ar i stampari štrajkaju. Strajkari veliju, da budu čekali, kakov glas budu iz Beća dobili, predi nebudu vu delo stupili.

Ministerpredsednik je 19 ga januara vu Beć odputoval, da kralju javi, kaj se vu Budapešti dogadja i da se s kraljom razgovara od vezdašnjih okolnostih i od potrebnih dalešnjih kraljevskih naredbah.

Iz svega toga se vidi, da su vezda tak vu Austriji, kak pri nas dvě stranjke kaj se sklopljenje mira tiće. Jedna stranjka hoće, da bi se mir bez kakvoga haska sklopil, druga stranjka pak hoće, da bi si na medji naših neprijateljov barem one falate zemlje zadržali, s kojimi bi si granice poboljšati i domovinu bolje osiguriti mogli proti navali naših susedah.

Vu Rusiji još trajaju nemiri, zato jim je s cim predi mir potreben. Kajti njihov saveznik rumunj s francuzom, pak englezom drži, pak zapreke dela pri pogadjanju za mir, rumunjskoga ministra, koj je vu Petrogradu Rumunjsku postupal, su rusi vu temnicu zaprli. Tak se ćuje, da su i rumunjskoga kralja vlovili i zaprli, da nebi mešariju delal proti miru i proti vezdašnjoj vladi.

Proti Leninu, koj je vu Rusiji vođja one stranjke, koja mir hoće, je jedna ženska ubojstvo hotela vćiniti. Iz revolvera je višeput pucala na njega, ali kuglje ga nisu pogodile. Ženska je pobegla.

Kerenski koj je protivnik Lenina i koj

je predi vođja bil rusov, kak smo javili, je pobegel. Vezda su ga pri hiži jednoga pobunjenika naši i vlovili.

Trockij, jeden izmed glavnih vođjah vezdašnje ruske vlade, je zapoved dal, da se francuzka vojna kancelarija rezpustiti i zapreći mora, kajti vu ovoj kancelariji namješteni činovniki i oficiri neistinitle glase i prijave pošiljaju vu svoju domovinu Francuzku. Činovniki i oficiri morali su Rusku zemlju ostaviti. Činovniki francuzke, tak i englezke vojnićke kancelarije su vre ostaviti Rusiju.

Rusija se grozi Rumunjskoj negdašnjemu svojemu savezniku, da bude vojsku poslala proti njoj. Zroki tomu su sledeć: Rumunjski šeregi su po broju 194 i ruski regiment obkolili, pak od njih oružje i municiju odzeli, a austrija-magjarske vojnike i oficire, koji su vu ruski tabor pohadajat išli ruske oficire i vojnike, su rumunji vlovili i zaprli. Ruska vlada je ostro na znaenje dala rumunjskoj vladi, da se naši zaprli vojniki i oficiri odmah moraju k svojim šeregom nazaj pustiti i oni, koji su odredili, da se naši vojniki poloviju, moraju se kaštiguvati. Ato za 24 vur nebi rumunjska vlada to vćinila, onda bude vojsku poslala proti Rumunjskoj. Pismo, koje je ruska vlada k rumunjskoj vladi poslala, su podpisali: Lenin, Kriľenko i Podovojski, koji su vezda vođje ruske vlade poljeg Trockija, koji kak zuamo, vu Brest Litkovcu ima posla.

Minister nemških peneznih poslov je govor držal vu nemškoj orsaćkoj hiži, gde je med drugimi i sledeće važne reći rekel vu svojem govoru: »Od kada su se rusi pobunili med sobom, od onda se je sve preobrnilo vu velikim taboru. Buda još zapreke, ali zato je sveobći mir ipak na putu. S cim budu se francuzi, pak englezi duže vlekli od mira, s tem bumo mogli za nas boljši mir sklopiti. Gđdavi englez još glasno govori, ar ćeka pomoć iz Amerike. Ali američanska velika vojska nigdar ne bude došla. Naši neprijatelji budu prisiljeni sami k nam doći i onda budu drugać ponudjati mir, kak su prijeli naše nakanenje za mir.

Pri nas je vezda vu orsačkoj hizi i od toga govor, da bude Magjarska samostalno vojsku dobila, tojest nebude tak, kak je do do vezda vu svem zvezana s austrijanskom vojskom. To vre od više letah hoćeju magjarski političari i magjarski narod. Vezda sam kralj hoće, da se izpuni želja Magjarske. S tem hoće naplatiti ono vitežtvo, koje su naši vojnici vu laboru pokazali.

Austrijanci, osobito čehi su proti tomu bili. Ali to nikaj ne hasni. Samostalnu vojsku budemo dobili, ako vezda ne, onda po laboru.

Na bojnem polju je sve tiho, samo pri Brenti su bile bitke 14-ga i 15-ga januara, gde su naši 12 oficirov i 300 vojnikov vu suzanstvo odegnali.

KAJ JE NOVOGA?

Vu novom letu.

Ob, Dragi Bog naš nebeski,
I Ravnitelj ti zemeljski,
Ti si dveka, buš do veka.
Ravnal življenje človeka

Mladi junak, lépa ljeta,
Smrt podnese ob bájneža,
Kad njim za trubi hornista,
Mora iti makar z sveta.

Poglej otec naš nebeski
Zalosten život zemeljski,
Molimo te i prosimo
Za mir mi k tebi kričimo.

Sin božji nam dal znamenje,
Koj sze rodil od Marije,
On je vumrl, stal se gori,
Sveto pismo tak govori.

Kulko parov rezdruženi.
Oh! Bože ti milostivni,
Zel si izmed njih Bog dosti
V njivoj najlepšoj mladosti.

Moli Majka za mir Boga,
I Jezusa sinka tvoga,
Čestrio leto vre teče,
Da smrt vu laboru leče.

Daj nam Bog mira imeti,
Jednu pšmu si spěvati:
Slava Bogu na visini!
A mir ljudem na nizini!

Kotor.

Skoda István
asztalos

— **Borba med žandaram i bę-guncom.** Vu Temeskővedsu su četiri žandari službu sveršavali. Zapovednik njim je őrmester Németh Miklós bil. Čudnovito se je njim vidlo na polju jeden potepuh s jednim velikim pšom. Pes je žandare navalil, zato su ga žandari strillili. Na to je pote-

puh bežati počnel, a žandari takaj. Kad su žandari vidli, da potepuh pobegnutih oče, strillili su ga. Žandari su vu težko oranjenim človeku Gere Janoš zvanog bęgunca spoznali, koj je pred pet mesecom od soldatih skočil. Bęgunca, koj jes pšom čelu okolicu v strahu držal, su vu bolnicu spravili.

— **Kamčatka na prodaju.** Jedne ruske novine pišeju, da je Trockij Kamčatku za 20 milijard rubelov amerikancanom prodati hotel. Ali amerikancani uesu primili ponudu.

— **Kraljev dar.** Karoly magjarski kralj je siromakom Budapešto dva vagon reja daroval. Ovoga reja su naši vojnici v Talijanskom ugrabili.

— **Kerenozki vu Archangejsku.** Jedne englezke novine pišeju, da se Kerenozki vezda vu Archangejsku, pri lamošnjim vladaru zadržava.

— **Pustolovina.** Vu Guatemali (Amerika) je potres pustošil. Čeli varaš se je zrušil. Peltezer ih je bez stana ostalo, a jezero ih je pak vumrlo.

— **Kossuth Lajoš Tódor je vumrl.** Magjarskoga naroda otec, Kossuth Lajoša męnjsi sin, Kossuth Lajoš Tódor je vu Milanu januar 6 ga vumrl. 73 léta je bil star. Kossuth Lajoš Tódor kakti glasoviti inženir v Talijanskom je živel, ali visekrat je i nas pohajal, mu je Ferenc brat još živel, v Budapeštu. Njegvo mrtvo telo bude njen čas v tuđoj zemlji počivalo samo po ratu budu Kossutha dimo donesli i njega poleg svojega otcu i bratu spravili v Kossuth — mauzoleumu v Budapešti Nek počiva v miru Božjem!

— **Bulgarski kralj kod nas.** Ferdinand bulgarski kralj je decembra 30 ga v jutro v Nyitra došel, da pohodi biskupa grofa Bathyan Vilmósa. Iz bahofa je na automobilu putoval v biskupski varaš i predpandan je veliku mešu poslušal. Ob 11 vuri se je već na put krenul.

— **Vkradjenje.** Walter Belanie, 19 lét stara činovnica je v Budapešti decembra 28-ga iz Wertheim — kase 9 jezer korun

vkrala i s penezí v Koložvár skočila. Januar 3-ga je nazaj došla v Budapešt, gde su ju redari vlovili.

— **Poslaniki Litvanie vu Brest-Litovsku.** Iz Berlina javiju, da Poslaničtvo Litvanie je na raspravu v Brest-Litovsk otputovalo.

— **Japan ne posla čete v Europu.** Jedne francuske novine pišeju, da Francuzka je opet prosila japanski korman, da nek pošle čete Europu na bojno polje, ali japanski korman je opet ovu prošnju odbil.

— **Zeljeznička nesreća.** Januar 8-ga v noći je strašni viher pihal v okolici Čyőr varaša koj je na bahofu od Győr-szentivana jednoga, iz pedeset vagonov stojećeg lastcuga odmaknul na stranjske kolotečine. Na to je došel šnelcug iz Budapešta, koj se je stresnul slastcugom. Četiri vagoni su se spotrli i pet putniki na lehkoma oranili.

— **Slavna smrt.** Lize zvani Francuzki general je na talijanskom bojnem polju slavnu smrt podnesel.

— **Venizetos v Rimu.** Venizelos grčki ministarpredsednik je v Rimu bil, gde se je se ministrom Orlandom i s Sonninom dogovaral. Talijanski kralj je Venizelosu jednu veliku medalju daroval.

— **Ogenj.** V Budapešti januar 5-ga odvečer okoli pol deveti vuri je vu palači finaneministeriuma ogenj bil. Krov hiže je čisto zgorel. Vatrogasci su komaj mogli krova braniti, jer je ně bilo vode. Važneše pisme su iz palače na sigurno mesto spravili.

— **Zeljeznička nesreća.** Decembra 23 ga se je na staciji Becsanovke velika nesreća pripetila. Dva cugi s kozakom su zgoreli sbog eksploderanje. Dvějezer kozakov je vumrlo.

— **Tri milijard je sedma ratna posuda.** Na sedmu magjarsku ratnu posudu su blizo tri milijard korun bilježili. Prveši ratni posudi su se sledecim uspěhom dovršile: prva ratna posuda i jezero 175 million druga 1 jezero 132 million, tretja 1 jezero 984 million, četrti 1 jezero 930 million.

Zabava.

I.

Ženska vu črnoj opravi.

Nekoliko mesecov je tomu, da sem se na željezničkom vlaku vozil, pak sem se rano jutro na to izbudil, da stoji vlak. Hitro se stanem, pak čujem, da se je nekaj na štreki pripetilo.

Pred jednoj maloj staciji smo stali. Na cigarju sem vužgal, pak sem poljeg stojećega vlaka došli, gori hodil.

Do velikoga lokomotiva (mašina) sem dospel. Na mašini je mašinista stal i gledal na pred njim stojeću veliku pašarinu.

Pohvaljil sem ga, kak mu je mašina čista. Svaki falat željeza, šraffji, mali kotači su bliskali od čistoče, kak zrcalo. Ponudil sam ga s jednom cigarjom.

Jaki, barnastog obraza človek je moj mašinista bil. Na moju prošnju mi je povedal, za kaj se ov, ali on kotaček, šraffj potrebuje na mašini. Pod vurom, koja kaže kuliko kilometrov je mašina napredovala na putu, sem spazil jednu malu ramu, a vu rami pod glažom na jednom belim papiru prikrljenoga metulja s rezpreztrtimi krljami. Pitam ga, kajznamenjuje ov metulj?

— Za spomen, za spomen imam ja

toga metulja, gospodine! — veli mašinista. Ov metulj je moj i tristo drugih ljudih život oslobodil, koje sem ja peljal s ovom mašinom i to vu jednoj vuri s sedemdeset kilometrov brzinom.

Za teni, na moju prošnju, pripovędal mi je sljedeći dogodaj:

— Prošlo protuletje je jedno lelo minulo, da sem s ovom mašinom vozil jeden vlak. Grijač bil je Mădi Janoš, on isti, koj je i vezda. Tam se naslanja k telegrafskom stupu. Dober dečko je Janoš, samo je malo praznovęren. Veruje vu strahu vu copernice i vu senje Navęke sem se iz njega norca delal i špotal sem ga zbog toga, ali vezda ga vre ne karam, od kada sam videl ženu vu črnoj opravi! S ręčjom, ob jednoj vuri po polnoći smo morali se genuti iz Szege-dina, da dospemo vu jutro do šeste vure vu Verciorovu. To je pet vur dalečina s jakim brzinom.

Strahoviti viher je došel na nas. Deždj je curel, kak da bi se iz škafov vlevala voda iz neba: Okolo polnoći je još bolje pahal veter i deždj curel. Strašno vręme je bilo!

Janoš je na mašini čekal na me. Stal sem na mašinu, pak sam ju na kolodvor vodil. Na kolodvoru sem prikapčil mašinu

k vlaku, za tem još jedanput namazal mašinu i pogledal, jeli je vu redu na mašini?

— To bu strahoviti put! — veli Janoš. Bog zna, je li budemo srečno do Verciorove dospeli?

Smejäl sem se mu.

— Morti se bojiš, Janoš?

— Neznam, veli Janoš, ali nekaj zločestoga čutim. Budu vidli, da bu se nekaj s nami pripetilo ovu noć.

Šaliti sem se stel s njim, da bi mu iz glave iz tiral nevugodna mišljenja, ali ne sem nikaj rekel, ar su i moji živci nekak nemirni bili, tak jako je tulil viher.

Počel sem na putnike misliti, koji mirno spiju vu željezničkih kočijah: na nekoliko sto putnikov, kojih život je vezda vu mojih rukah. Kak bi strašno bilo, ako bi viher gdę telegratske stupe na štreku hitil, ili voda štreku podkopala, ako nebi željeznički stražar kojega veksliņa dobro složil, ali ako bi deždj pak veter negdi na štreku koju sinju odrinul iz mesta! Na tih brzovlakah sve od pazljivosti i budnosti mašiniste odvisi, ar brzovlak s takvom brzinom ide, da znamenja, koje vahter dava, skrom niti spaziti nije moći.

Još jedenput sem priviziteruval moju

Peta 2 jezero 356 million, česta 2 jezero 550 million korun. Sedmom ratnom posudom skupa se je biljezilo na sedem magjarske ratne posude blizo 14 milliard korun.

— **Finska republika.** Finska republika je svoju nezavisnost izrekla. Nemški korman je nezavisnost priznala.

— **Mati Kraja u Görzu.** Mati našega kralja, Maria Josefa nadhercigica je januar 6 ga odvečer u Görz dolazila. Drugi den je pohodila uništenoga kraja varaša. Više stanovnike je ispitavala.

— **Turoki kronprinz doma.** Vahd Eddin herceg turski kronprinz koj je ne zdanja u Nemačkom bil na pohod, je dimo- došel u Konstantinopol. Taki se je javil pri sultanu na audienciju.

— **Amerika vojsku kupi.** Iz Amerike je jeden telegramm dosel, da svi oni oficiri i vojniki, koji u amerikansku vojsku očeuju stupiti, nek se javiju vu Jassyu, pri amerikanskoj soldačkoj missiji. Od vojnikov strog red i pokornost zahtevaju.

— **Švedska trgovačka flotta je vu minutim letu 86 ladje zgubila.**

— **Trda zima vu Francuzkom.** Ne samo pri nas, nego i vu Francuzkom traja trda zima. Garonne zvana voda je zmrz- nula. Na kanališina se ne voziju ladje.

Kuba je nam poručila boja. Januar 10-ga je službeni glas dolazil iz Kube poleg kojega je ovoga otoka korman našoj monar- chiji boja poručil. Otok Kuba leži vu Atlan- tičkom oceanu blizo Amerike. Ovoga otoka je Kolumbus Kristof zvani španjolac odkril 1492. leta Večkrat su na ovom otoku bune revolucije bile. Na otoku mnogo cukora duhana kave rejza raste. Otoka glavni varaš je Havanna.

— **Dražesi je duhan.** Nejmo se prest- rašiti, još ne pri naš, nego vu našim su- sedstvom, vu Austriji je duhan od januar 15-ga dražesi. Za kratko vrème dojde red brščas i na nas.

— **Samoubojni trgovac.** Uhrmann Henrik temesvarski knjižar se je na smrt

strelil. Samoubojnik je 79 let star bil.

— **Gladuš v jednoj tvrđi Petrograda** Burzev, i od negdašnjega ruskoga kormana člani vu Péter-Pal tvrđi, gdje su zaprti, ni- kakvu branu neceju primiti.

— **Lloyd-George k Pasicu.** Lloyd George englezki minister je Pasicu, srbakomu ministerpredsedniku jednoga telegramma pos- tal, u kojim svoju zahfalnost očitova srbakoj vojski jerbo i dale budu vojuvali proti centralne države.

— **Dania i Norvegia su priznale nezavisnost finske respublike.**

— **Nesreća vu rudokopju.** Januar 11- ga vu zorju veliko eksplođeranje se je pripetilo vu Aninabánya (Krassószörényvarmegija) zvanioj občini. Do vezda su dvanajst mrtve i tridesetipet oranjene mogli iz rude vun spraviti. Zrok nesreće je jeden lampaš bil, koj je ne bil dobro zaprt.

— **Nemške podvodne ladje su zad- njič na morju 12 paroladjah s 36 jezer tonna sadržajom v morje potonule.** Ladje su vrédne tovare vozile v Englezku i Tali- jansku. Na jednoj paroladji je za jezero

— **Tolvaj na vlaku.** Kakov je vezda zločesti svet, iz toga se vidi, da nema dne- va, da nebi se više tolvajstva pripetila oso- bito na kolodvorah i na vlakih. Na buda- peštanskim kolodvoru su morali izvan re- darov i žandare namesiti, da bi pazili na robe, koje su vu vagonih. Sami željeznički težaki kradeju najveć. Vnogo su vre žan- dari polovili. Vlaci su puni s putujućemi tolvaji, koji su vu gospodsku, ili vu soldač- ku opravu obleteni. Vu prosli tijeden je je- den tolvaj pod nos jednoma spavajućemo putniku kloroform del, od česa je on jos bolje zaspal, pak iz njegovoga kofera 2000 korun vrédnosti robu i bugjelara mu odne- sel, vu kojem je 1500 korun bilo. Tolvaj se skočil iz vlaka.

— **Velika željeznička nesreća vu Pruskoj.** Januara 18 ga su se dva vlaci tresnuli vu noći pri Königsbergu. Na jednim vlaku su vojniki putovati vu Rigu. Vumro

jih je 25, oranjenih je 50, koje su izpod ruševine vlaka oslobodili.

— **Vlada proti lihvi (užori).** Vezda, gda su budapeštanski težaki nemire hoteli delati zbog velike dragoće, vlada je odlučila, da bude sve vćinil, da se prepreči strahovita čena robe i ziveža. Vu čelim orssagu budu komišije, koje bude pazile, da nebi dalje lihvari haracili. Stroje naredbe bude vlada izdala i oštro kaštigovala one, koji na bez cloveč način guliju svoje btiznje. Vu Buda- pešti na priliko su pralje 23 ga januara tak poveksale čene, da za pranje jednoga ru- bačnog golera potrebuju 35-40 fillerov, za pranje jedne rubače 2 kurune. Negda smo za 35-40 fillerov novi rubačni kraglin (goler) dobili.

— **Ministerpredsednik dr. Wekerle** je 23-ga o. m. opet vu Beč odputoval i to zbog toga, ar budu se nekoi ministri zah- valjili, na mesto kojih budu drugi imenuvani za ministre. Izvun toga budu spomenki zbog sklopjenja mira s Czerninom ministrom izvanjskih poslov, koj je iz Brest-Litkovce vu Beč došel

— **Zadnje očitovanje.** Rumunjski vojniki su 149 ga ruskoga regimenta razo- ružali, a komišiju 195 ga regimenta i naše oficere, koji su rusku liniju pohodili šteli zatvorili. Vezdašnji ruski korman zahteva, da nek vojnike i oficere slobodno pustiju i nek one soldačke oblasti, koji su zatvo- renje odredili, taki kaštiguju; nadalje zahteva osėguranje, da takvi dogodjaji ne budu se više pripetile. Ako za 24 vure ne dobi ruski korman odgovor, onda Rusija poruči boja. Ultimatumu su podpisali Lenin, Krikenko nadzapovednik i Podovozszki soldački ko- mišar.

— **Vmerili su jednoga ruskoga zarobljenika.** Vu Szabolcsvarmagiji, v jed- noj fabriki, gdje zelje kvasiju, više kak dve- jezer ruski i žaljanki zarobljeniki delaju. Med ruskim zarobljenikom je bil jeden Li- ebenhoff Juca zvani, koj je ne vu lageru stanoval, nego vu občini pri jednim gazdu. On je njihov štacunar bil. Zarobljeniki su

mašinu, probal sem, je li je premzlin vu redu? Vu redu sem sve našel.

Još nekuliko minutah i vlakovodja mi je s trobentom na znanje dal, da idemo!

Mašina zatučne, a mi idemo nutri vu temu noć, nutri vu viher. . . .

Na putu smo bili prama Verciorovu. Šestdeset i pet kilometrov smo se vo- zili vu jednoj vuri. Okoli nas slėpa kmica, samo na čelo lokomotiva obešeni veliki lam- pas je svetlil pred nami.

Janoš je marljivo metal vugljenje vu mašinu. . . .

— Šeta, pustare, šume, vahtarske hiže su jeden za drugim zaostale za nami. Tak smo došli do prve stacije, gde smo vodu vzeli za mašinu. Vu drugih kočijah vlaka je sve tiho, mali lampaši iz vagonovih ganj- kov malu svetlost puščaju vu temu noć.

Janoš je iz mašine doli stupil, da ob riše velkoga lampaša, koj je pred mašinom svetlil. Odprl je lampaša, pogledal je, jeli je vu redu? Vlakovodja je znamenje dal, da se more dalje voziti i s tem mašina zafučne pak mi idemo dalje, pripoveda mašinista.

Još je vekska kmica postala, kak predi, veksši veter i veksši jezđj kak predi. Kre lokomo- tiva je takva kmica vladala, da nije moći bilo spoznati, kaj okoli njega biva.

Na jenput prek megle i deždja su svet- losti lampaša, koj je pred mašinom bil, vi- dim pred lokomotivom jednu veliku žensku peršonu, koja je veliki črni kapenjeg imala na sebi. Tam pred mašinom se je nuhala vu strahovitim vetru i kak da bi s dugimi rukami žurno namigavala. . . .

Prestrašeno sem gledal!

Nekoliko minut. . . ženskina duga ruka opet namigava, pak je strašilastna pojava prestala.

Moj grijač Janoš se nehotonce prama meni obrne, pak gda me zagledne zakriči: Kaj jim je? Za Boga, kaj se je s njimi zgodilo? Zakaj su tak blėdi?!

Ne sem mogel odgovor dati. Drhtal sem još od onoga, kaj sem videl.

Medtem smo se s velikom hitrinom približavali k jednomu takvomu glibokomu klanjcu, prek kojega je jeden most vodil. Žice su mi bile napete, kak da bi se re- počiti hotele.

Trčali smo prama mostu. Na jedenput zavikne moj grijač Janoš i kakti bez pameti kaže s drhtajućimi ru- kama pred mašinu. . . .

Ja sem takaj drhtal, gda sem gledal ono, na kaj je Janoš kazal. . . .

Tam, opet tam, gde predi se je nuhala

vu černinu oblečena ženska i s dugimi ru- kama kak da bi namigavala, da bi postali!

— Za dragoga Boga! nejdimo prek mosta, dok štreku ne preglednemo! — veli Janoš.

Nečem tajiti, da sem i sam prestrašen bil i nekaj me je nanukavalo i pritrucalo, da zapostavim vlaka.

Pomalen sem vlaka zapostavil. Vezda je vre čisto dobro moći bilo čuti kak pred nami ruži iz visine padajući na- duti potok, koj je pod mostom svom silom žuril se doli po klanjcu.

Iztupil sem iz mašine. Bežal je k meni i vlakovodja.

— Kaj se je pripetilo? Kaj je da je vlak postal? — pita vlakovodja.

Ne sem znal, kaj bi mu odgovoril. Malo sem se vre i sramovati počel. Vu čriniu oblečena ženska vre nije bila tam i komaj smo pet korakov daleko vidli, samo vibra i kmicu.

— Niti ja sam neznam, kaj se je pri- petilo? — sem rekel, — jednu strašilastnu veliku črnu žensku smo vidli pred nami. . . . S dugimi rukama je namigavala, da bi pos- tali da nebi išli dalje. . . .

Vlakovodja zacudjeno gleda na me.

— Malo je špašno, — veli vlakovod-

— Niti ja sam neznam, kaj se je pri- petilo? — sem rekel, — jednu strašilastnu veliku črnu žensku smo vidli pred nami. . . . S dugimi rukama je namigavala, da bi pos- tali da nebi išli dalje. . . .

Vlakovodja zacudjeno gleda na me.

— Malo je špašno, — veli vlakovod-

Meghívó.

A Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon

1918. évi február hó 24-én délután 2 órakor

— az intézet helyiségében tartandó —

XIII. évi rendes közgyűlésére

a társaság tisztelt részvényesei ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság az 1917. évre vonatkozó jelentése, a zárszámadások előterjesztése, mérleg megállapítása, a felügyelő-bizottság díjának megállapítása az 1917. évre, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvények megadása.
3. Az évi osztalék folyósítási idejének megállapítása.
4. A kilépő dr. Reményi Zoltán, dr. Szabó Zsigmond, és Zala József igazgatósági tagok helyébe újak, vagy ugyanazok 3 évre, a felügyelő-bizottságnak egy évre megválasztása.
5. A társaság hivatalos lapjának kijelölése.

Perlak, 1918. január hó 22.

Az igazgatóság,

Jegyzet: A mérleg és az igazgatóság jelentése 1918. évi január 22-ik napjától az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

TARTOZIK

MÉRLEG-SZÁMLA.

KÖVETEL

Vagyon:				Teher:			
Fők. lapsz.		Összeg	Főösszeg	Fők. lapsz.		Összeg	Főösszeg
61	Pénzkészlet 1917. december 31-én		31705	61	17	Alaptőke	600000
28	Értékpapír		430060	26	26	Tartalékalap	156000
90	Gírószámla az Osztrák-Magyar Banknál		789	53	53	Értékpapír árfolyamkülönbözeti tart. alap	2000
94	Magyar kir. postatakarékpénztár		2151	74	74	Betétek takarékpénztári könyvecskékre	
86	Befizetés a Pénzületi Központnál jegyzett üzletrészekre		3600	31, 82, 90	31, 82, 90	Hetibetétek	610633 27 34967 10
92	Ideiglenesen elhelyezett tőkék		284459	89	89	Folyószámla	645600 37
84	Váltókölcsonók	692244	12	42	42	Fel nem vett osztalék	101902 12
76	Jelzálogkölcsonók	98200	—	44	44	Átmeneti kamatok	1705 —
62	Hetibetét előleg kölcsönök	16601	—	56	56	Be nem fizetett kamatadó	5549 47
69	Kezességi kölcsönök	7019	—	85	85	Letételek	1126 94
45	Hátralékos kamatok		814064	46	46	Nyereségáthozat a múlt évről	34056 37
68, 99	Váltóóvás és előlegek		6214			1917. évi tiszta nyereség	22270 93 32893 18
80	Ingatlan		2388				55164 11
			27670				
			1603103				1603101 38

Perlak, 1917. december 31-én.

TARTOZIK

VESZTESÉG NYERESÉG-SZÁMLA.

KÖVETEL

Veszteség:				Nyereség:			
Fők. lapsz.		Összeg	Főösszeg	Fők. lapsz.		Összeg	Főösszeg
87	Betétek után fizetett kamat	740	22	29	Nyereség-áthozat a múlt évről		22270 93
21	Betétek után tőkésített kamat	22501	19	81	Kamat	85647	88
100	Adó		23241	96	Értékpapír-kamat	13596	25
23	10%-os betét-kamat adó		18467	101	Ingatlan jövedelem	600	—
25	Bélyegilleték		2324				99844 11
19, 90	Költségek		380				
22, 97, 98	Leírás értékpapirokból		19501				
41	Nyereség-áthozat a múlt évről	22270	93				
29	1917. évi tiszta nyereség	32893	18				
			3035				
			55164				
			122115				122115 04

Perlak, 1917. december 31-én.

Tóth Sándor s. k.
igazgató.	Ebenspanger Miksa s. k.
aligazgató.	Skublics Gábor s. k.
főkönyvelő.
Herman János s. k.
igazg. tag.	Hirschsohn F. Viktor s. k.
igazg. tag.	dr. Zakai Lajos s. k.
igazg. tag.
Kósz József s. k.
igazg. tag.	Petrics Mihály s. k.
igazg. tag.	Zala József s. k.
igazg. tag.
Knortzer György s. k.
fel. biz. tag.	dr. Reményi Zoltán s. k.
igazg. tag.	Neumann Miksa s. k.
fel. biz. tag.
	dr. Szabó Zsigmond s. k.
igazg. tag.	
	Mózas Bernát s. k.
fel. biz. tag.	

Igazgatósági jelentés.

TISZTELT KÖZGYŰLÉS!
Az elmúlt üzletévvél a negyedik háborus mérleget zárjuk le s terjesztjük a tisztelt Közgyűlés elé, mely mérleg intézetünk életében ugyanazon tüneteket mutatja, mint az eddigi háborus mérlegek.
A betétállomány — a hadikölcsönjegyzésekre igénybevett betételvonások a jelentékenyen leszállított betétkamatláb dacára ismét emelkedett.
A kölcsönvisszaafizetések az uralkodó pénzösszeg következményeként az elmúlt üzletévben tovább folytak, — minek következményeképp a kamatbevételek tétele némi visszacséset mutat.
Az elmúlt üzletévben kibocsátott hadikölcsönökből 260000 koronát jegyeztünk, miáltal ezen értékpapír állományunk értéke az év végén 400000 koronát tesz, A tiszta nyereségből a tartalék kellő szaporítása mellett 25 korona osztalék kiizetését javasoljuk, s a nyereség átvitelével a jövőre is figyelemmel voltunk.
A tiszta nyereség
Nyereségáthozat a múlt évről

32893 kor. 18 fill.
22270 " 93 "
55164 kor. 11 fill.

a közgyűlésnek tehát rendelkezésére áll:
mely összeg felosztására a következő javaslatot terjesztjük elő:

1. Tartalékalapra	3400 kor. — fill.
2. Az igazgatóság jutalékára 10%	3289 " 31 "
3. A felügyelőbizottság tiszteletdíjára	1800 " — "
4. Osztalékra 1500 drb. részvény után á 25 K	37500 " — "
5. Tisztviselők és szolga drágasági pótlékára	1900 " — "
6. Jótékony célra	400 " — "
7. Az 1918. évre vitessék át	6874 " 80 "

Összesen: 55164 kor. 11 fill.

Az igazgatóság.

Meghívó.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. c. részvényesei az 1918. évi február hó 21-én d. u. 3 órakor
 Csáktornyan az intézet saját házában tartandó

46. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozat hozatal.
3. Igazgatósági választások.
4. A felügyelőbizottság választása.

Csáktornyan, 1918. évi január hó 19-én

Az igazgatóság.

35. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (34. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább két hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést három nappal megelőzőleg, azaz 1918. évi február hó 18-ig az intézet pénztárába letétesse.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelőbizottság jelentése a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

Mérleg-számla.

Vagyon:	K		f	Teher:	K		f
Készpénz és bankkövetelések	1002217	56		Részvénytőke	800000		
Ertékpapírok	859500	—	1861717	56			
Váltások			3778914	32	Rendes tartalékalap	392000	—
Jelzálogkölcsönök			300388	02	Rendkívüli tartalékalap	30000	—
Adósságok					Kétes követelések tartalékalapja	20000	—
Értékpapírfedezettel	453061	43			Adótartalék	6000	—
Jelzálog és egyéb fedezet alapján	336901	31			Árfolyamtartalék	9190	09
Intézeti székhez és ingatlanok			789962	74	Betétek könyvecskére	2986614	40
Berendezés			174900	—	„ folyószámlán	975727	95
			1	—	Visszleszámított váltók	1385700	—
					Átruházott jelzálogkölcsönök	172342	31
					Fel nem vett osztalék	52	—
					Átmeneti tételek és függő kamatok egyenlege	24601	25
					Nyereség-egyenleg	103655	64
			6905883	64		6905883	64

Csáktornya, 1917. december 31-én.

Az igazgatóság nevében:

Wollák Rezső s. k.
igazg. tag.

Pálya Mihály s. k.
elnökigazgató.

Pethő Jenő s. k.
igazg. tag.

A könyvelésért:

Bolgár Benő s. k.
cégvezető.

* Az igazgatóság indítványának elfogadása által a tartalék-alapok fognak emelkedni úgy hogy a alaptőkével együtt az intézet saját tőkéi összesen 1.260000.—-t fognak kitenni

Eredmény-számla.

Terhek:	K		f	Jövedelmek:	K		f
Fizetések, lakbérek és drágasági pótlékok	35502	78		Nyereség-áthozat az 1916. évből	15995	84	
Költségek, adók és illetékek	35190	32		Tiszta kamatjövedelem	138846	83	
Leírások:				Házberjövdelem	9412	85	
különféle követelésekből	2620	24		Különféle jutalékok és nyereségek	17712	96	
berendezésből	4989	—	7619	24			
Az 1917. évi nyereség:							
(megfelel az 1917. XII 15-ig befizetett K 600000—	87659	80					
alaptőke 14.61% nak)	15995	84	103655	84			
ehhez az 1916. évi nyereség-áthozat							
			181967	98			
					181967	98	

Csáktornya, 1917. december 31-én.

Az igazgatóság nevében:

Wollák Rezső s. k.
igazg. tag.

Pálya Mihály s. k.
elnökigazgató.

Pethő Jenő s. k.
igazg. tag.

A könyvelésért:

Bolgár Benő s. k.
cégvezető.